

RESUL AYTEMÜR SERGİSİ

VE BU NEDENLE

FOVİZM VE FOVİSTLER

RENK, RENK, RENK...

YEŞİLLER, KIRMIZILAR, MAVİLER, SARILAR

Abdülkadir GÜNYAZ

Daha çok renkçiliğiyle dikkat çeken, kimilerince, ben dahil açık açık nitelense de, nitelenmese de “fovist” bir sanatçı olarak algılanan Resul Aytemür yeni bir sergiyle karşımızda olduğuna göre istedim ki öncelikle fauvisme’den söz edelim, sonrasında Resul Aytemür resminin elbette yalnızca renkler dünyasında ibaret olmadığını vurgulayalım.

Evet, nedir fauvisme, bir akım mıdır ve nedir öncesi, sonrası.. Fauvisme, kemlime anlamı olarak Fransızca Fauve, yaban, yabansından türetilmiştir ve ilk kez 1905 yılı Sonbahar Sergisi’nde eleştirmen Louis Vauxcelle tarafından Matisse, Derain ve Vlaminck’in eserleri ile alay etmek için kullanılmıştır. Bir başka eleştirmen Camille Mauclair’e göre ise fauvisme, “halkın yüzüne fırlatılan renk toprakları”dır. Öte yandan Paris’te beş yıl kadar önce açılan “fauvisme, ya da ateşin sınanması” sergisi komiseri, Paris Modern Sanatlar Müzesi Müdürü Suzanne Page’a göre fauvizm resimsel bir alanın renklerle ifadelendirilişidir.

Genel olarak bu tarz anlatımda izleyicileri ve eleştirmenleri etkileyen, renklerin tuvallere şiddetli bir haykırış gibi vurulmasıdır. Zaman içinde Almanya, Hollanda ve Çekoslovakya’da da etkin olan bu akımın uygulayıcıları arasına Van Dongen, Kandinsky, Kupka, Fergusson gibisinden başkaları da dahil olmuşlardır.

Bir kısa not daha, 1905 yılında “Genç Barbarlar” olarak da adlandırılan o ilk isimlerden en büyükleri Matisse 36, Derain henüz 25, Vlaminck 3 yaşında idiler.

Birkaç örnek sıraladıktan sonra geçelim şimdi bizim Fauve’umuz Resul Aytemür’e ve onun resmine.. Onun resminden söz edenler ki yazının başında da kısaca ele almıştım, genelde

onun renkçiliğini, yeşiller, kırmızılar, sarılar, mavilerle olan beraberliğinden, yanı sıra bu renkleri olabildiğince bol, katmanlar, hatta renk topakları şeklinde kullandığından söz ederler.. Kuşkusuz bu bir anlatım biçimi, doğayı sergilerken, yada yorumlarken başvurulabilecek bir yöntem, bir başka anlamda, evreni olabildiğince saf, yalın ama abartıyla algılayabilme yöntemidir. Fakat yalnızca bir renk coşkusundan mı ibarettir Resul Aytemür resmi? Tabii ki evet diyebilmek bu soruya, büyük bir yanlışı ve de eksikliği beraberinde getirir.. Onun fauve renk kullanımı, tekrarlayalım ki yalnızca bir anlatım ögesidir. Zira geri yanda o bir tematik ressam kategorisindedir. Hemen açıklayayım ne demek istediğimi.. Şimdiye kadar açtığı sergileri göz önüne getirdiğimizde görürüz ki hemen her serginin bir ana teması vardır. Kimilerince nitelendirile geldiği gibi yalnızca bir manzara ressamı değildir o. Evet manzaralarda elbet yapmıştır, İhlamur Parkı gibisinden ve elbet ilerde de yapacaktır. Tıpkı çarşı, pazar, gündelik yaşamdan izlenimler aktarması gibi.. Ama beri yandan doğa ve çevre duyarlılığını da sergilerken, Neşet Günal öğrencisi bir realist figürücü geleneği ile, sosyal katmanlara ve problemlere eğilmeyi de ön plana almıştır. Tıpkı bir ekspresyonist tutarlılığı içinde insan manzaraları da sergilerken, sözelimi parklardan, otobüs duraklarından, balıkçılardan, barlardan, bar kadınlarından ve çevre kirliliğinin yarattığı sorunlardan hareket edebilmesi ön plana çıkmıştır hep. Fauve tavrının yanı sıra kimi kez lekeci bir soyutlama ve deformasyon ile de.. Üstelik kimi kez yoksullukları, yorgunlukları, iç kırıklıklarını duyumsatarak.. Demem şu ki resmiyle söyleyecek bir şeyleri olanlardandır Resul Aytemür.

İşte bu nedenlerle de önemsememiz gereken bir resmin sahibidir o. Renkçiliğinin vurgulama gücünü de sonuna dek kullanarak bir şeyleri, sosyal yaraları betimlemenin, dikkat çekmenin derinde olan..

Bu bakımdan da onun resmine çok daha dikkatli bakmamız gerekir. Evet, renk çok önemlidir onda, ama rengin rolü daha da önemli..

Bu son sergiye gelince.. Hemen hatırlayalım ki yaşamla iç içe bir resmin sahibidir o, dolayısıyla bizim evrenimiz yansıtılmaktadır tuvalinde; çevre, her ne kadar bir arka plan rolüdeyse de etkisi asla yadsınılamaz ve onun yardımıyla, varsa olaylara, oluşumlara, açıklık getirerek.. Ve tabii insanları, bizim insanlarımızı, hani nasıl derler, sevabıyla, günahıyla.. Yanı sıra bu anlatımlarla çizilen kadraj içinde daima bir soruna, bir çarpıklığa dikkat çekerek..

Zira o, Resul Aytemür bir ressam ve her şeyden önce bir sanatçı, olanca içtenliği, duyarlılığı ile.. Yalnızca resim değil onun sorunu, aynı zamanda, evet tekrarlayalım, çevresiyle, insanıyla yaşam..